

Duygusal Refah: Gençlerin Algılarının Kavramsal Analizi

- Doç. Dr. Emine ÖZMETE*
- Dr. Ayşe Sezen BAYOĞLU*

Özet

Bu araştırma, gençlerin duygusal refah algılarını belirlemek amacı ile planlanmış ve üniversite öğrenimine devam eden 168 kız, 132 erkek olmak üzere toplam 300 kişi üzerinde yürütülmüştür. Araştırma verilerinin toplanmasında karşılıklı görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Gençlerin duygusal refah algılarının cinsiyet ve yaş değişkenleri ile ilişkisini belirlemek amacı ile t-testi, temel bilim alanına göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koyabilmek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Araştırma sonuçları, gençlerin kendileri ile ilgili duygusal refah algıları olumlu olduğunda, ailelerine ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin algılarının da olumlu olduğunu; aileleri ve arkadaşlarına ilişkin duygusal refah algıları arasında olumlu ve doğrusal bir ilişki bulunduğunu göstermiştir.

Anahtar kelimeler: Refah, duygusal refah, gençlik dönemi.

Abstract

Emotional Well-Being: Conceptual Analysis of Youngs' Perceptions

This research was carried out to determine the emotional well-being perceptions of youngs' who were attending university education were totally 300 (168 female, 132 male). Data were collected by using interview technique. The t-test and ANOVA were performed for determining the differences between gender, age and, the main scientific topics variables and the emotional well-being perceptions of youngs.

Research findings showed that; when youngs' own emotional well-being perceptions are positive, their perceptions about their families and gender roles are also positive and there are positive and linear relation between their emotional well-being perceptions about their families and their friends.

Key words: Well-being, emotional well-being, youth period.

(*) Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü.

(**) Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü.

Giriş

Refah, bireyin bir bütün olarak yaşamından duyduğu memnuniyetin ve mutluluğun düzeyi olarak tanımlanmaktadır. Memnuniyet ya da diğer bir deyişle tatmin ve mutluluk kavramları arasında güçlü bir ilişki vardır (FAO 1990). Bu açıdan refah düzeyi düşük olan bir bireyin mutlu olması beklenemez iken, aynı şekilde mutsuz bir bireyin refah düzeyinin iyi ve yüksek olmasının beklenmesi de yanlıtıcı olur. Refah, bireysel, ailesel ve toplumsal düzeyde farklı belirleyiciler ile açıklanabilmektedir. Örneğin; işgücüne katılım, eğitim ve sağlık hizmetlerinin kalitesi, toplumdaki bireylerin bu hizmetlerden yararlanma düzeyleri, birey başına düşen gelir toplumsal düzeydeki refah belirleyicileridir. Aileler için ise tüketilen ürün ve hizmetlerin kalitesi, dayanıklı tüketim mallarının varlığı refah belirleyicileri olarak açıklanmaktadır (Andrews&Withey 1976, Rice & Tucker 1986). Bireysel düzeyde ise refah; bireylerin materyal ve materyal olmayan kaynaklardan ve kendilerini çevreleyen toplumsal sistemden duydukları tatmini ve mutluluğu ifade etmektedir. Bu noktada; bireylerin kendilerine, diğer insanlara ve genel olarak yaşama ilişkin düşüncelerini içeren duygusal refah, özellikle gençlerin yaşamlarına ilişkin algılarının belirlenmesinde geniş kapsamlı bir kavram olarak dikkati çekmektedir (UNDP 1998). Duygusal refah düşünce ve duyguları olumlu olarak algılama durumu olarak tanımlanmaktadır. Duygusal refah; hislerin, fikirlerin, duyarlılıkların, izlenimlerin, olumlu ve olumsuz duygular ile algıların bireylerin yaşamını etkileme düzeyi ve yaşamın anlamı ile ilişkilidir (McGregor&Goldsmith 1998, Gönen ve Özmete 1999).

Duygusal refah, bireylerin yaşamlarına ilişkin kendi değerlendirmelerini ifade etmektedir. Bireyler yaşam koşullarını; beklentilerine, değerlerine ve önceki deneyimlerine bağlı olarak farklı biçimlerde değerlendirirler. Bu nedenle bireylerin kendi yaşamlarına ilişkin düşünce, duygu ve algılarının

belirlenmesi refah araştırmalarında ulaşılması hedeflenen bir noktadır (Diener & Lucas 2000). En basit şekli ile bireyin kendini değerlendirerek, uygun ve sağlıklı davranışlar kazanmasına dayanan duygusal refah;

Değişimleri anlamayı ve bu değişimlere uyum sağlamayı,

- Stres ile başa çıkabilmeyi,
- Olumlu benlik kavramına sahip olmayı,
- Diğer bireyleri sevme ve onlarla ilgilenme yetisine sahip olmayı ve
- Bireysel ihtiyaçları karşılayabilmek için bağımsız bir şekilde hareket edebilmeyi içermektedir (Anonymous 2008).

Ayrıca duygusal refahın belirlenmesinde yaşam tatmini, mutluluk, uyum, etik gibi kavramlar kullanılmaktadır. Sinirlilik, kaygı, endişe, depresyon gibi olumsuz duyguların duygusal refahı etkilediği belirtilmektedir. Optimizm, bireysellik, başarıya uyum, yeniliklere yönelim, sevgi, materyalizm de birey yaşamını etkileyen duygusal refah ile ilişkili değer ve duygulardır (Harding 1985, Darling 1987, UNDP 1998).

Özellikle gençlik döneminde kendini gerçekleştirme, bireysel şekillenme, kendini anlama ve kendini ifade gibi kavramlar da duygusal refah ile ilişkili olmaktadır. İnsanlar bir gruba ait olma ve diğer bireylere bağlı olma ihtiyacını hissederler. Bu bakış açısıyla, gençlerin gruplar ile olan ilişkilerinin ve grup baskılarının irdelenmesi de önemli hale gelmektedir (McGregor&Goldsmith 1998).

Gençlerin yaşam yönetim sistemlerinin belirlenmesi ve refah düzeylerinin açıklanması için yaşamlarının farklı boyutlarına ilişkin duygusal refah algılarının irdelenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Gençlik dönemi, esası kendini tanımaya, sosyal yeterliliğin ve duygusal uyumun gelişmesine ve

psikolojik esnekliğin kazanılmasına dayanan, değişimi ve büyümeyi içeren zorlu bir süreçtir (Yeo et al. 2007). Bu yıllardaki değişimin şekli ve yönü ise geleceği biçimlendirmektedir. Bu nedenle gençler için duygusal sorunlarla başarılı bir şekilde başa çıkabilme becerilerini kazanma, zihinsel ve duygusal sağlığın da temelini oluşturmaktadır (Anonymous 2008).

Bu araştırma, gençlerin yaşamlarının farklı boyutlarına ilişkin duygusal refah algılarını belirlemek amacı ile planlanmış ve yürütülmüştür. Bu kapsamda duygusal refah; bireyin kendisine, ailesine, toplumsal cinsiyet rollerine, arkadaşlarına ve kariyer olanaklarına ilişkin algıları belirlenerek yorumlanmıştır.

2. Yöntem

Araştırma bölgesi Ankara İl Merkezi'dir. Ankara'da; Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencilerinden gönüllü olarak araştırmaya katılmayı kabul eden 168 kız ve 132 erkek olmak üzere toplam 300 genç araştırmaya dahil edilmiştir.

Araştırma verilerinin elde edilmesinde anket tekniğinden yararlanılmıştır. Gençlerin birey olarak kendileri, aileleri, arkadaşları, toplumsal cinsiyet rolleri ve kariyer olanaklarına ilişkin duygusal refah algılarını belirlemek amacı ile hazırlanan anket formu, daha önce Schultz (1989), Ang ve arkadaşları (2007) tarafından geliştirilmiş ölçekler incelenerek ve bir uyarlama çalışması yapılarak oluşturulmuştur.

Belirtilen bu ölçeklerde, kesinlikle katılıyorum (5), katılıyorum (4), kararsızım (3), katılmıyorum (2), kesinlikle katılmıyorum (1) şeklinde 5 düzeyli Likert tipi skala kullanılmıştır. Ölçeklerdeki olumsuz anlam içeren cümleler (reverse) belirlenerek puanlar hesaplanmış, daha sonra istatistiksel analizler yapılmıştır.

Gençlerin duygusal refah algılarının cinsiyet ve yaş değişkenleri ile ilişkili olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiş, öğrenimlerini sürdürdükleri temel bilim alanının duygusal refah algıları açısından farklılığa neden olup olmadığını belirlemek için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Ayrıca gençlerin yaşamın farklı boyutlarına ilişkin duygusal refah algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacı ile Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır.

3.BULGULAR

3.1.Gençleri Tanıtıcı Demografik Bilgiler

Araştırma kapsamına alınan gençlerin yarısından fazlası (%56.0) kız, yarısına yakını (%44.0) erkektir. Bu gençlerin %61'i 20 yaşında ya da daha küçüktür. Ortalama yaşları ise 21 ± 0.12 'dir. Gençlerin yarısından fazlası (%55.7) Ankara Üniversitesi'nde öğrenimine devam etmekte olup, yaklaşık yarısı (%50.3) sosyal bilimler alanında öğrenim görmektedirler. Gençlerin çoğunluğunun (66.3) büyük şehirde yaşadıkları, küçük şehir/kasabada yaşayanların oranının %30.7 olduğu saptanmıştır. Gençlerin aileleri 4 (%37.3) ya da 5 (%29.3) bireyden oluşmaktadır. Ailedeki ortalama birey sayısı yaklaşık 5 (4.75 ± 0.06) dir. Gençlerin daha çok 1 (%35.0) ve 2 (%30.7) kardeşleri bulunmaktadır. Kardeş sayısı ortalama 2 (2.11 ± 0.07) dir. Gençlerin annelerinin daha çok okur-yazar ya da ilkökul mezunu (%44.0), babalarının ise üniversite/yüksekökol mezunu oldukları görülmektedir. Gençlerin babalarının öğrenim düzeylerinin annelerine göre daha yüksek olduğu dikkati çekmektedir. Gençlerin büyük çoğunluğunun ailelerinden düzenli harçlık alarak yaşamlarını sürdürdükleri (%96.46), %40.3'ünün bu harçlıklar ile ancak idare edebildikleri, %34.7'sinin harçlıklarını yeterli bulmadıkları, %12.3'ünün ise harçlıklarını yeterli buldukları anlaşılmaktadır.

3.2.Gençlerin Duygusal Refah Algıları

Gençlerin duygusal refahlarına ilişkin algıları; bireyin kendisini, ailesini, toplumsal cinsiyet rollerini, arkadaşlarını ve kariyer olanaklarını değerlendirmeleri ile incelenmiş, elde edilen bulgular istatistiksel açıdan cinsiyet, yaş ve öğrenim görülen temel bilim alanına göre yorumlanmıştır.

Birey

Gençlerin duygusal refah açısından birey olarak kendilerini algılamaları incelendiğinde; çoğunlukla kendilerine güvendikleri (%46.3, %43.0), her şeye rağmen okuldaki sorunları ile başa çıkabildikleri (%41.0, %42.7), görülmektedir. Gençlerin çoğunluğunun yaşamlarında mutlu oldukları (%28.0, %43.7) anlaşılmaktadır. Ayrıca gençlerin çoğunluğunun yaşamlarını kontrol edebildikleri (%40.7, %40.3), yalnızca şu andaki yaşamlarını düşünmedikleri (%47.0, %31.0), düşüncelerini paylaşabilecekleri kişileri rahatlıkla bulabildikleri (%39.7, %47.0) bulunmuştur. Gençlerin yarısından fazlasının kendilerini bunalımda ya da depresif hissetmedikleri (%40.0, %30.0), nasıl bir insan oldukları konusunda kafalarının karışık olmadığı (%47.7, %28.3), içinde buldukları durum ile ilgili olarak kendilerini umutsuz hissetmedikleri (%43.7, %21.7) ve sinirli olmadıkları (%43.3, %16.0) belirlenmiştir. Ancak diğer insanların kendileri ile ilgili değerlendirmelerinden hoşlanan gençlerin oranı %36.7 iken bu şekilde düşünmeyenlerin oranı %20.3'tür. Ayrıca gençlerin %11.3'ü bu konuda kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Gençlerin yaklaşık üçte biri (%31.0) bir konuda karar verme sürecinin uzun zaman almadığını düşünmektedirler. Karar verme sürecinin uzun zaman aldığını belirtenlerin oranı ise %23.3'tür. Gençlerin yarısına yakını sınıfta dersleri takip etmekten hoşlandıklarını (%27.0, %21.3) belirtmişlerdir. Ancak bu konuda kararsız olduğunu söyleyenlerin oranı %20.3'tür. Sınavlardan aldığı notlara her zaman sevdiğini belirten gençlerin oranı düşüktür (%8.7, %18.3). Sınavlar-

dan aldıkları notlara her zaman sevinmeyen gençlerin oranı ise %31.0'dır (Çizelge 3.1)

Gençlerin birey olarak kendileri ile ilgili değerlendirmeleri bazı konularda cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Buna göre kızların erkeklere oranla daha mutlu oldukları ($p<0.01$), bir konuda daha kısa zamanda karar verdikleri ($p<0.001$), sınıfta dersleri takip etmekten daha çok hoşlandıkları ($p<0.001$) saptanmıştır. Bu sonuçlar istatistik olarak da anlaşılmıştır (Çizelge 3.2).

Bireylerin kendileri ile ilgili duygusal refah algılarının yaşa göre farklılık gösterip göstermediği t-testi incelenmiştir. Buna göre; 20 ve daha küçük yaşta gençlerin nasıl bir insan oldukları konusunda kafalarının daha karışık olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Çizelge 3.2).

Gençlerin öğrenim gördükleri temel bilim alanı açısından ise; sağlık bilimleri alanında öğrenim gören gençlerin fen ve sosyal bilimler alanında eğitim gören gençlere kıyasla diğer insanların kendileri ile ilgili değerlendirmelerinden daha çok hoşlanmadıkları anlaşılmaktadır ($p<0.001$). Fen bilimleri alanında öğrenim gören gençler ise sosyal bilimler alanında eğitim gören gençlere oranla şu andaki yaşamlarını daha çok düşünmektedirler ($p<0.01$). Ayrıca farklı temel bilim alanlarında öğrenim gören gençlerin kendilerine güvenme algısı da farklılık göstermektedir ($p<0.05$). Fen bilimleri alanında öğrenim gören gençler kendilerine daha çok güvenmektedirler. Sosyal bilimler alanında öğrenim gören gençlerin ise sağlık bilimleri öğrencilerine oranla kendilerine daha çok güvendikleri saptanmıştır (Çizelge 3.2).

Aile

Bu araştırmada, duygusal refah açısından gençlerin ailelerine ilişkin algıları irdelenmiştir. Buna göre, gençlerin tamamına yakınının her şeye rağmen ailelerini sevdikleri (%81.3, %14.0), ço-

Çizelge 3.1. Gençlerin birey olarak kendilerine ilişkin duygusal refah algıları (n=300)

Bireyin kendisi	Kesinlikle katılıyor		Katılıyor		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1. Yaşamımdan mutluyum.	84	28.0	131	43.7	47	15.7	29	9.7	9	3.0	300	100.0
2. Diğer insanların benimle ilgili değerlendirmelerinden hoşlanmam.	32	10.7	61	20.3	64	21.3	110	36.7	33	11.0	300	100.0
3. Yalnızca şu andaki yaşamımı düşünürüm.	27	9.0	18	6.0	21	7.0	141	47.0	93	31.0	300	100.0
4. Yaşamımı kendim kontrol edemem.	9	3.0	18	6.0	30	10.0	122	40.7	121	40.3	300	100.0
5. Düşüncelerimi paylaşabileceğim kimseyi bulamam.	3	1.0	17	5.7	20	6.7	119	39.7	141	47.0	300	100.0
6. Kendimi çoğunlukla bunalımda ve depresif hissederim.	10	3.3	30	10.0	49	16.3	121	40.3	90	30.0	300	100.0
7. Bir konuda karar vermem uzun zaman alır.	38	12.7	70	23.3	61	20.3	93	31.0	38	12.7	300	100.0
8. İçinde bulunduğum durum ile ilgili olarak çoğunlukla kendimi umutsuz hissedirim.	10	3.3	49	16.3	45	15.0	131	43.7	65	21.7	300	100.0
9. Çoğunlukla sinirli olurum.	21	7.0	51	17.0	50	16.7	130	43.3	48	16.0	300	100.0
10. Nasıl bir insan olduğum konusunda kafam karışık.	14	4.7	33	11.0	25	8.3	143	47.7	85	28.3	300	100.0
11. Sınıfta dersleri takip etmekten hoşlanırım.	64	21.3	81	27.0	61	20.3	51	17.0	43	14.3	300	100.0
12. Sınıvıardan aldığım notlara her zaman sevinirim.	26	8.7	55	18.3	84	28.0	93	31.0	42	14.0	300	100.0
13. Kendime güvenirim.	139	46.3	129	43.0	22	7.3	8	2.7	2	0.7	300	100.0
14. Her şeye rağmen okuldaki sorunlarımla başa çıkabiliyim.	123	41.0	128	42.7	36	12.0	8	2.7	5	1.7	300	100.0

Çizelge 3.2. Gençlerin birey olarak kendilerine ilişkin duygusal refah algılarının cinsiyet, yaş ve temel bilim alanına göre t-testi ve ANOVA sonuçları (n=300)

Bireyin kendisi	Cinsiyet	n	\bar{X}	S	t	Yaş	n	\bar{X}	S	t	Temel Bilim Alanı	n	\bar{X}	F	P	Anımlı fark
1. Yaşamımdan mutluyum.	Kız	168	3.99	0.87	2.95**	20≤	183	3.77	1.04	1.46	Sağlık Bilimleri	49	3.98	1.06	0.346	-
	Erkek	132	3.64	1.19		21≥	117	3.95	1.02			Fen Bilimleri	100			
2. Diğer insanların benimle ilgili değerlendirmelerinden hoşlanmam.	Kız	168	2.77	1.11	0.92	20≤	183	2.73	1.12	1.89	Sağlık Bilimleri	49	3.43	8.51	0.000***	1-2 1-3
	Erkek	132	2.90	1.28		21≥	117	2.99	1.28			Fen Bilimleri	100			
3. Yalnızca şu andaki yaşamımı düşünürüm.	Kız	168	2.13	1.23	0.22	20≤	183	2.10	1.18	0.94	Sosyal Bilimler	49	2.08	4.72	0.010**	2-3
	Erkek	132	2.17	1.14		21≥	117	2.23	1.20			Fen Bilimleri	100			
4. Yaşamımı kendim kontrol edemem.	Kız	168	1.82	0.91	1.78	20≤	183	1.91	1.01	0.01	Sosyal Bilimler	49	2.08	1.60	0.203	-
	Erkek	132	2.02	1.10		21≥	117	1.91	1.00			Fen Bilimleri	100			
5. Düşüncelerimi paylaşabileceğim kimseni bulamam.	Kız	168	1.67	0.86	1.61	20≤	183	1.73	0.91	0.32	Sağlık Bilimleri	49	1.91	2.15	0.119	-
	Erkek	132	1.83	0.92		21≥	117	1.76	0.86			Fen Bilimleri	100			
6. Kendimi çoğunlukla bunalımda ve depresif hissedirim.	Kız	168	2.08	1.02	1.47	20≤	183	2.19	1.11	0.57	Sosyal Bilimler	49	2.4	2.15	0.119	-
	Erkek	132	2.27	1.12		21≥	117	2.12	1.01			Fen Bilimleri	100			
7. Bir konuda karar vermem uzun zaman alır.	Kız	168	3.15	1.23	3.60***	20≤	183	3.02	1.26	1.62	Sosyal Bilimler	49	2.73	1.20	0.302	-
	Erkek	132	2.64	1.22		21≥	117	2.78	1.23			Sağlık Bilimleri	100			
8. İçinde bulunduğum durum ile ilgili olarak çoğunlukla kendimi umutsuz hissedirim.	Kız	168	2.43	1.10	1.33	20≤	183	2.45	1.15	1.75	Sağlık Bilimleri	49	2.45	1.71	0.182	-
	Erkek	132	2.27	1.08		21≥	117	2.22	0.98			Fen Bilimleri	100			
9. Çoğunlukla sınırlı olurum.	Kız	168	2.57	1.17	1.15	20≤	183	2.45	1.19	1.95	Sosyal Bilimler	49	2.47	2.36	0.097	-
	Erkek	132	2.55	1.14		21≥	117	2.72	1.08			Sağlık Bilimleri	100			
10. Nasıl bir insan olduğum konusunda kafam karışık.	Kız	168	2.18	1.07	0.33	20≤	183	2.27	1.19	2.14*	Sosyal Bilimler	49	2.06	0.30	0.740	-
	Erkek	132	2.14	1.13		21≥	117	1.99	0.91			Fen Bilimleri	100			
11. Sınıfta dersleri takip etmekten hoşlanırım.	Kız	168	3.46	1.27	3.31***	20≤	183	3.25	1.32	0.09	Sosyal Bilimler	49	3.33	0.30	0.740	-
	Erkek	132	2.95	1.40		21≥	117	3.23	1.40			Sağlık Bilimleri	100			
12. Sınıftan aldığım notlara her zaman sevinirim.	Kız	168	2.82	1.16	0.82	20≤	183	2.74	1.15	0.54	Sosyal Bilimler	49	2.84	0.24	0.766	-
	Erkek	132	2.70	1.16		21≥	117	2.81	1.19			Fen Bilimleri	100			
13. Kendime güvenirim.	Kız	168	4.34	0.73	0.57	20≤	183	4.24	0.84	2.30*	Sağlık Bilimleri	49	4.16	3.28	0.039*	1-2 2-3
	Erkek	132	4.29	0.83		21≥	117	4.44	0.66			Fen Bilimleri	100			
14. Her şeyi rağmen okuduğum sountamla başa çıkabilirim.	Kız	168	4.18	0.84	0.04	20≤	183	4.17	0.89	0.29	Sosyal Bilimler	49	4.02	1.96	0.143	-
	Erkek	132	4.19	0.91		21≥	117	4.21	0.84			Fen Bilimleri	100			

ğunlukla anne ve babalarına güvendikleri (%72.0, %18.3) ve ailelerinin de kendilerine güvendiğini düşündükleri (%64.7, %29.7) belirlenmiştir. Gençler ailede en çok anneleri ve (%58.0, %31.7) kardeşleri ile iyi geçindiklerini belirtmektedirler (%51.7, %34.3). Babaları ile iyi geçindiklerini belirtenlerin oranı (%47.0, %36.7) anne ve kardeşleri ile iyi geçindiklerini belirten gençlere oranla biraz daha düşük bulunmuştur. Gençler sosyal ve ekonomik açıdan anne ve babalarından daha ileride olmak istemektedirler (%52.0, %33.3). Ayrıca anne ve babalarının ayrılmasının kendilerini kızdıracığını ve inciteceğini düşünmektedirler (%63.0, %19.3). Gençlerin çoğu anne ve babasının kendi duygu ve düşüncesine saygı gösterdiklerini söylemektedirler (%41.0, %36.0). Ailelerinin kendilerini anladığını (%35.0, %38.0) ve aileleri ile sorunlarını paylaşabildiklerini (%38.0, %28.3) açıklayan gençlerin oranı yüksektir. Diğer yandan ailelerinin koyduğu kuralları gerekli bulan ve uygulayan gençlerin oranı (%21.3, %29.3) biraz daha düşüktür. Bu konuda kararsız olanların oranı ise %27.0'dır. Gençlerin yaklaşık üçte biri (%15.7, %22.7) anne ve babalarının geçmişte daha güzel günler yaşadıklarını düşünmekte, yaklaşık üçte biri (%24.3, %10.0) ise bu fikre katılmamaktadırlar. Bu konuda kararsız olanların oranı ise %27.3'dür (Çizelge 3.3).

Gençlerin ailelerine ilişkin duygusal refah algıları bazı konularda cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Kızların erkeklere göre anne ve babalarına daha çok güvendikleri ($p<0.05$) ve aileleri ile sorunları daha çok paylaşabildikleri ($p<0.05$)

ortaya konulmuştur. Gençlerin ailelerine ilişkin duygusal refah algıları yaşa göre incelendiğinde; 20 ve daha küçük yaştakilerin, 21 ve daha büyük yaştaki gençlere kıyasla ailelerinin kendilerine daha çok güvendiklerini düşünmektedir ($p<0.05$). Diğer yandan 21 ve daha büyük yaştaki gençler ise anneleri ile daha iyi geçinmektedirler ($p<0.05$) (Çizelge 3.4).

Gençlerin öğrenim gördükleri temel bilim alanları da, aileleri ile ilgili duygusal refah algılarını bazı konularda etkilemektedir. Sağlık bilimleri alanında öğrenim gören gençler ile fen bilimleri alanında öğrenim gören gençlerin anne ve babalarına güvenme konusundaki algıları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Ayrıca fen bilimleri ile sosyal bilimler alanında öğrenim gören gençlerin de bu konudaki algıları arasındaki farklılık istatistiksel açıdan önemlidir ($p<0.05$). Diğer bir deyişle sağlık bilimleri ($\bar{x}:4.69$) ve sosyal bilimler ($\bar{x}:4.62$) alanlarında öğrenim gören gençler, fen bilimleri alanında öğrenim gören gençlere kıyasla anne ve babalarına daha çok güvenmektedirler ($\bar{x}:4.35$) (Çizelge 3.4).

Sağlık bilimleri ile sosyal ve fen bilimleri alanında öğrenim gören gençlerin anne ve babalarının ayrılmasının kendilerini kızdırması ve incitmesi konusundaki algıları farklılık göstermektedir ($p<0.01$). Sağlık bilimleri öğrencilerinin diğerlerine kıyasla anne ve babaları ayrıldığında daha çok kızacaklarını ve incineceklerini belirtmektedirler (Çizelge 3.4).

Çizelge 3.3. Gençlerin ailelerine ilişkin duygusal refah algıları

Aile	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1. Anne ve babama güvenirim.	216	72.0	55	18.3	11	3.7	12	4.0	6	2.0	300	100.0
2. Sosyal ve ekonomik açıdan anne ve babamdan daha ileride olmak isterim.	156	52.0	100	33.3	22	7.3	16	5.3	6	2.0	300	100.0
3. Anne ve babamın geçmişte daha güzel günler yaşadıklarını düşünürüm.	47	15.7	68	22.7	82	27.3	73	24.3	30	10.0	300	100.0
4. Anne ve babamın ayrılması beni kızdırır ve incitir.	189	63.0	58	19.3	27	9.0	16	5.3	10	3.3	300	100.0
5. Ailemle sorunlarımı paylaşabilirim.	114	38.0	85	28.3	52	17.3	34	11.3	15	5.0	300	100.0
6. Ailem bana güvenir.	194	64.7	89	29.7	8	2.7	7	2.3	2	0.7	300	100.0
7. Ailemin koyduğu kuralları gerekli bulur ve uygularım.	64	21.3	88	29.3	81	27.0	45	15.0	22	7.3	300	100.0
8. Ailem beni anlar.	105	35.0	114	38.0	46	15.3	26	8.7	9	3.0	300	100.0
9. Babamla iyi geçinirim.	141	47.0	110	36.7	28	9.3	10	3.3	11	3.7	300	100.0
10. Anne ve babamı duyma ve düşünmelerime saygı gösterir.	123	41.0	108	36.0	50	16.7	13	4.3	6	2.0	300	100.0
11. Annemle iyi geçinirim.	174	58.0	95	31.7	20	6.7	9	3.0	2	0.7	300	100.0
12. Kardeşlerimle iyi geçinirim.	155	51.7	103	34.3	30	10.0	8	2.7	4	1.3	300	100.0
13. Her şeye rağmen ailemi severim.	244	81.3	42	14.0	10	3.3	1	0.3	3	1.0	300	100.0

Çizelge 3.4. Gençlerin ailelerine ilişkin duygusal refah algılarının cinsiyet, yaş ve temel bilim alanına göre t-testi ve ANOVA sonuçları

Aile	Cinsiyet	n	\bar{X}	S	t	Yaş	n	\bar{X}	S	t	Temel Bilim Alanı	n	\bar{X}	F	p	Anlamlı fark
1. Anne ve babama güvenirim.	Kız	168	4.65	0.68	2.32*	20≤	183	4.56	0.89	0.34	Sağlık Bilimleri	49	4.69	3.67	0.027*	1-2 2-3
	Erkek	132	4.41	1.10		21≥	117	4.52	0.93		Fen Bilimleri	100	4.35			
2. Sosyal ve ekonomik açıdan anne ve babamdan daha ileride olmak isterim.	Kız	168	4.38	0.88	1.95	20≤	183	4.34	0.92	1.09	Sağlık Bilimleri	49	4.27			
	Erkek	132	4.16	1.03		21≥	117	4.21	1.00		Fen Bilimleri	100	4.35	Sosyal Bilimler	151	4.24
3. Anne ve babamın geçmişte daha güzel günler yaşadıklarını düşünürüm.	Kız	168	3.18	1.20	1.31	20≤	183	3.14	1.25	0.81	Sağlık Bilimleri	49	3.00	1.89	0.153	-
	Erkek	132	2.99	1.24		21≥	117	3.03	1.18		Fen Bilimleri	100	3.29			
4. Anne ve babamın ayrılmaması beni kızdırır ve incitir.	Kız	168	4.37	1.02	0.66	20≤	183	4.34	1.05	0.11	Sağlık Bilimleri	49	4.80			
	Erkek	132	4.29	1.11		21≥	117	4.32	1.08		Fen Bilimleri	100	4.15	Sosyal Bilimler	151	4.30
5. Ailemle sorunlarını paylaşabilirim.	Kız	168	3.94	1.10	1.81*	20≤	183	3.79	1.21	0.78	Sağlık Bilimleri	49	4.53	1.68	0.188	-
	Erkek	132	3.69	1.30		21≥	117	3.90	1.18		Fen Bilimleri	100	4.51			
6. Ailem bana güvenir.	Kız	168	4.61	0.65	1.62	20≤	183	4.59	0.66	1.10*	Sağlık Bilimleri	49	4.53			
	Erkek	132	4.48	0.81		21≥	117	4.50	0.82		Fen Bilimleri	100	4.51	Sosyal Bilimler	151	4.59
7. Ailemin koyduğu kuralları gerekli bulur ve uygulorum.	Kız	168	3.51	1.13	1.36	20≤	183	3.45	1.11	0.45	Sağlık Bilimleri	49	3.84	4.38	0.013*	1-2 1-3
	Erkek	132	3.32	1.26		21≥	117	3.38	1.31		Fen Bilimleri	100	3.23			
8. Ailem beni anlar.	Kız	168	3.93	1.02	0.09	20≤	183	3.95	1.02	0.25	Sağlık Bilimleri	49	4.22			
	Erkek	132	3.94	1.10		21≥	117	3.91	1.12		Fen Bilimleri	100	3.87	Sosyal Bilimler	151	3.88
9. Babamla iyi geçirim.	Kız	168	4.32	0.89	2.40	20≤	183	4.28	0.85	1.72	Sağlık Bilimleri	49	4.37	2.00	0.138	-
	Erkek	132	4.05	1.10		21≥	117	4.08	1.18		Fen Bilimleri	100	4.05			
10. Anne ve babamı duygu ve düşüncelerime saygı gösterir.	Kız	168	4.11	0.92	0.33	20≤	183	4.08	0.96	0.45	Sağlık Bilimleri	49	4.31			
	Erkek	132	4.08	1.00		21≥	117	4.13	0.97		Fen Bilimleri	100	4.03	Sosyal Bilimler	151	4.07
11. Annemle iyi geçirim.	Kız	168	4.47	0.78	0.90	20≤	183	4.39	0.88	1.23*	Sağlık Bilimleri	49	4.62	2.77	0.064	-
	Erkek	132	4.39	0.82		21≥	117	4.50	0.66		Fen Bilimleri	100	4.31			
12. Kardeşlerimle iyi geçirim.	Kız	168	4.36	0.87	0.90	20≤	183	4.22	0.94	2.52	Sağlık Bilimleri	49	4.41			
	Erkek	132	4.27	0.85		21≥	117	4.48	0.70		Fen Bilimleri	100	4.47	Sosyal Bilimler	151	4.20
13. Her şeye rağmen ailemi severim.	Kız	168	4.80	0.56	1.87	20≤	183	4.79	0.66	1.50	Sağlık Bilimleri	49	4.76	0.36	0.698	-
	Erkek	132	4.67	0.71		21≥	117	4.68	0.58		Fen Bilimleri	100	4.70			

Toplumsal cinsiyet rolleri

Gençlerin duygusal refah açısından toplumsal cinsiyet rolleri algıları incelendiğinde; büyük çoğunluğunun ev işlerinin kadın ve erkek tarafından eşit olarak paylaşılması gerektiğini düşündükleri saptanmıştır (%50.3, %30.7). Gençlerin yalnızca yaklaşık yarısı kadının daha fazla para kazanmasının ailede sorun yaratacağı fikrine katılmamakta (%28.0, %23.7) ve geleneksel açıdan erkek işi olarak bilinen işlerde kadının çalışmasından hoşlanabileceklerini (%26.7, %25.7) belirtmektedirler. Çocuklu anneler çalışmamalıdır fikrine kesinlikle katılan ve katılan gençlerin oranı %20'dir (%9.0, %11.0). Bu fikre gençlerin yaklaşık üçte biri kesinlikle katılmamakta (%33.7) ya da katılmamaktadırlar (%30.7) (Çizelge 3.5).

Gençlerin toplumsal cinsiyet algılarının cinsiyete göre farklılık göstermesi dikkat çekici bir bulgudur. Buna göre; erkekler ev işlerinin eşit olarak paylaşılması gerektiği fikrine daha az katılmakta ($p<0.001$), çocuklu annelerin çalışmaması gerektiği

fikrini daha çok desteklemekte ($p<0.001$), geleneksel açıdan erkek işi olarak bilinen işlerde kadının çalışmasından hoşlanmadıklarını belirtmektedirler ($p<0.001$). Bu sonuçlar, üniversite öğrenimine devam eden bu erkeklerin henüz çağdaş toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutum ve davranışları benimsemediklerini ortaya koymaktadır. Gençlerin çağdaş toplumsal cinsiyet rollerini benimsemeleri ancak bireysel ve toplumsal değerlerindeki değişimin gerçekleşmesi ile mümkün olabilecektir (Çizelge 3.6).

Ayrıca 21 ve daha büyük yaştaki gençler, 20 ve daha küçük yaştaki gençlere kıyasla geleneksel açıdan erkek işi olarak bilinen işlerde kadının çalışmasından daha çok hoşlanmamaktadırlar ($p<0.001$) (Çizelge 3.6).

Diğer yandan, sağlık bilimleri ve sosyal bilimler alanlarında öğrenim gören gençlerin fen bilimleri öğrencilerine kıyasla ev işlerinin daha çok eşit olarak paylaşılması gerektiğini düşündükleri saptanmıştır ($p<0.05$) (Çizelge 3.6).

Çizelge 3.5. Gençlerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin duygusal refah algıları

Cinsiyet rolleri	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1. Ev işlerinin eşit olarak paylaşılması gerektiğini düşünürüm.	151	50.3	92	30.7	30	10.0	17	5.7	10	3.3	300	100.0
2. Çocuklu anneler çalışmamalıdır.	27	9.0	33	11.0	47	15.7	92	30.7	101	33.7	300	100.0
3. Kadının daha fazla para kazanması ailede sorun yaratır.	41	13.7	62	20.7	42	14.0	84	28.0	71	23.7	300	100.0
4. Geleneksel açıdan erkek işi olarak bilinen işlerde kadının çalışmasından hoşlanmam.	46	15.3	56	18.7	41	13.7	80	26.7	77	25.7	300	100.0

Çizelge 3.6. Gençlerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin duygusal refah algılarının cinsiyet, yaş ve temel bilim alanına göre t-testi ve ANOVA sonuçları

Cinsiyet rolleri	Cinsiyet	n	\bar{X}	S	t	Yaş	n	\bar{X}	S	t	Temel Bilim Alanı	n	\bar{X}	F	p	Anlamlı fark
1. Ev işlerinin eşit olarak paylaşılması gerektiğini düşünürüm.	Kız	168	4.48	0.83	5.60***	20≤	183	4.26	1.02	1.38	Sağlık Bilimleri	49	4.37	2.95	0.050*	1-2 2-3
	Erkek	132	3.83	1.18		21≥	117	4.09	1.09		Fen Bilimleri	100	3.99			
2. Çocuklu anneler çalışmamalıdır.	Kız	168	1.82	1.08	8.33***	20≤	183	2.20	1.27	1.92	Sağlık Bilimleri	49	2.37	2.55	0.080	-
	Erkek	132	2.94	1.25		21≥	117	2.49	1.29		Fen Bilimleri	100	2.52			
3. Kadının daha fazla para kazanması ailede sorun yaratır.	Kız	168	2.68	1.32	0.68	20≤	183	2.62	1.38	1.72	Sağlık Bilimleri	49	2.92	0.63	0.534	-
	Erkek	132	2.79	1.46		21≥	117	2.90	1.38		Fen Bilimleri	100	2.65			
4. Geleneksel açıdan erkek işi olarak bilinen işlerde kadının çalışmasından hoşlanmam.	Kız	168	2.35	1.30	5.19***	20≤	183	2.48	1.41	3.62***	Sağlık Bilimleri	49	2.69	0.05	0.952	-
	Erkek	132	3.17	1.44		21≥	117	3.08	1.37		Fen Bilimleri	100	2.75			

Arkadaşlar

Gençlerin duygusal refah algıları arkadaş çevresi ve arkadaşlar ile ilişkiler bağlamında irdelendiğinde; büyük çoğunluğunun okuldaki arkadaşları ile iyi geçindikleri (%42.0, %49.7), arkadaşlarının kendilerine saygı duyduğunu düşündükleri (%39.3, %50.0), arkadaşları ile çok iyi vakit geçirdikleri (%38.7, %48.3) belirlenmiştir. Ayrıca gençlerin çoğunluğu arkadaşlarının kendileri ile ilişkilerine özen gösterdiklerini düşünmekte (%33.0, %50.3) ve arkadaşlık kurarken sıkıntı yaşamadıklarını (%40.0, %41.0) belirtmektedirler (Çizelge 3.7).

Gençlerin arkadaş çevresi ve arkadaşları ile ilişkileri açısından duygusal refah algıları cinsiyet, yaş ve öğrenim görülen temel bilim alanı değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Genel olarak sayı ve yüzde değerlerden gençlerin arkadaş çevresi ve arkadaşlık ilişkileri konusundaki duygusal refah algılarının olumlu olduğu gözlenmektedir (Çizelge 3.8).

Kariyer olanakları

Gençlerin kariyer olanaklarına ilişkin duygusal refah algıları da irdelenmiştir. Buna göre gençlerin tamamına yakını (%75.3, %21.7) çalıştıkları işten hoşlanmanın önemli olduğunu söylemektedirler. Gençlerin yarısından biraz fazlası ise (%29.3, %25.0) para için çalışmanın sıkıcı olduğunu düşünmektedirler. Bu konuda kararsız olan gençlerin oranı %20.3'dür. Zengin birisi ile evlenmek ve daha az çalışmak isteyen gençlerin oranı (%12.3, %6.7) düşüktür. Gençlerin çoğunluğu bu fikre katılmamakta ya da kesinlikle katılmamaktadırlar (%33.7, %34.3) (Çizelge 3.9).

Kariyer olanakları açısından; kızlar, erkeklere kıyasla para için çalışmanın daha sıkıcı olduğunu düşünmektedirler ($p<0.05$) (Çizelge 3.10).

Yaş değişkeninin gençlerin kariyer olanaklarına ilişkin duygusal refah algıları üzerinde etkili olmadığı belirlenmiştir (Çizelge 3.10).

Çizelge 3.7. Gençlerin arkadaşlarına ilişkin duygusal refah algıları

Arkadaşlar	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1. Arkadaşlarım bana saygı duyar.	118	39.3	150	50.0	23	7.7	7	2.3	2	0.7	300	100.0
2. Sosyal ve ekonomik açıdan anne ve babamdan daha ileride olmak isterim.	99	33.0	151	50.3	44	14.7	5	1.7	1	0.3	300	100.0
3. Okuldaki arkadaşlarımla iyi geçirim.	126	42.0	149	49.7	18	6.0	5	1.7	2	0.7	300	100.0
4. Arkadaşlık kurarken sıkıntı yaşamam.	120	40.0	123	41.0	34	11.3	20	6.7	3	1.0	300	100.0
5. Arkadaşlarımla çok iyi vakit geçiririm.	116	38.7	145	48.3	29	9.7	10	3.3	-	-	300	100.0

Çizelge 3.8. Gençlerin arkadaşlarına ilişkin duygusal refah algılarının cinsiyet, yaş ve temel bilim alanına göre t-testi ve ANOVA sonuçları

Arkadaşlar	Cinsiyet	n	\bar{X}	S	t	Yaş	n	\bar{X}	S	t	Temel Bilim Alanı	n	\bar{X}	F	p	Anlamlı fark
1. Arkadaşlarım bana saygı duyar.	Kız	168	4.29	0.70	1.09	20≤	183	4.22	0.76	0.75	Sağlık Bilimleri	49	4.39	1.32	0.270	-
	Erkek	132	4.20	0.80		21≥	117	4.29	0.74		Fen Bilimleri	100	4.27			
2. Sosyal ve ekonomik açıdan anne ve babamdan daha ilerde olmak isterim.	Kız	168	4.20	0.75	1.48	20≤	183	4.10	0.77	1.21	Sosyal Bilimler	151	4.19			
	Erkek	132	4.07	0.73		21≥	117	4.21	0.70		Sağlık Bilimleri	49	4.27			
3. Okuldaki arkadaşlarımla iyi geçirim.	Kız	168	4.29	0.78	0.57	20≤	183	4.25	0.77	1.68	Fen Bilimleri	100	4.12	1.15	0.317	-
	Erkek	132	4.33	0.63		21≥	117	4.39	0.62		Sosyal Bilimler	151	4.11			
4. Arkadaşlık kurarken sıkıntı yaşamam.	Kız	168	4.13	0.95	0.03	20≤	183	4.07	0.96	1.35	Sağlık Bilimleri	49	4.16			
	Erkek	132	4.12	0.90		21≥	117	4.21	0.86		Fen Bilimleri	100	4.18			
5. Arkadaşlarımla çok iyi vakit geçiririm.	Kız	168	4.28	0.73	1.47	20≤	183	4.18	0.78	1.24	Sosyal Bilimler	151	4.07	0.38	0.682	-
	Erkek	132	4.15	0.78		21≥	117	4.29	0.71		Sağlık Bilimleri	49	4.27			
											Fen Bilimleri	100	4.26			
											Sosyal Bilimler	151	4.19			

Çizelge 3.9. Gençlerin kariyer olanaklarına ilişkin duygusal refah algıları

Kariyer	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1. Çalıştığım işten hoşlanmam önemlidir.	226	75.3	65	21.7	4	1.3	3	1.0	2	0.7	300	100.0
2. Para için çalışmak sıkıcıdır.	88	29.3	75	25.0	61	20.3	42	14.0	34	11.3	300	100.0
3. Zengin birisiyle evlenmek ve daha az çalışmak isterim.	37	12.3	20	6.7	39	13.0	101	33.7	103	34.3	300	100.0

Diğer yandan sağlık bilimleri alanında öğrenimine devam eden gençler, çalıştıkları işten hoşlanmaya fen bilimleri öğrencilerine kıyasla daha çok önem vermektedirler. Ayrıca fen bilimleri ve sosyal bilimler alanında öğrenim gören gençler, sağlık bilimleri alanında öğrenim gören gençlere kıyasla para için çalışmanın daha sıkıcı olduğunu düşünmektedirler ($p<0.05$) (Çizelge 3.10).

Gençlerin yaşamlarının farklı boyutlarına ilişkin duygusal refah algıları arasındaki ilişki

Bu bölümde duygusal refah açısından bireyin kendisine, ailesine, toplumsal cinsiyet rollerine, ar-

kadaşlarına ve kariyer olanaklarına ilişkin algıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır. Buna göre; gençlerin kendileri ile ilgili duygusal refah algıları olumlu olduğunda, ailelerine ($p<0.05$) ve toplumsal cinsiyet rollerine ($p<0.01$) ilişkin algılarının da olumlu olduğu belirlenmiştir. Ayrıca gençlerin aileleri ile ilgili duygusal refah algıları olumlu olduğunda arkadaşlarına ilişkin algıları da olumlu olmaktadır ($p<0.01$) (Çizelge 3.11).

Çizelge 3.10. Gençlerin kariyer olanaklarına ilişkin duygusal refah algılarının cinsiyet, yaş ve temel bilim alanına göre t-testi ve ANOVA sonuçları

Kariyer	Cinsiyet	n	\bar{X}	S	t	Yaş	n	\bar{X}	S	t	Temel Bilim Alanı	n	\bar{X}	F	p	Anlamlı fark
1. Çalıştığım işten hoşlanmam önemlidir.	Kız	168	4.75	0.56	1.59	20≤	183	4.67	0.69	0.98	Sağlık Bilimleri	49	4.88	3.76	0.024*	1-2
	Erkek	132	4.64	0.68		21≥	117	4.74	0.48		Fen Bilimleri	100	4.59			
	Kız	168	3.64	1.31	2.54*	20≤	183	3.63	1.33	2.67	Sosyal Bilimler	151	4.72	3.56	0.030*	1-2 1-3
	Erkek	132	3.25	1.35		21≥	117	3.21	1.33		Fen Bilimleri	100	3.49			
3. Zengin birisiyle evlenmek ve daha az çalışmak isterim.	Kız	168	2.22	1.31	1.02	20≤	183	2.36	1.40	1.15	Sosyal Bilimler	151	3.60	2.09	0.125	-
	Erkek	132	2.38	1.36		21≥	117	2.18	1.21		Fen Bilimleri	100	2.11			

Çizelge 3.11. Gençlerin yaşamlarının farklı boyutlarına ilişkin duygusal refah algıları arasındaki ilişki ve Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları (n=300)

	Kariyer olanakları	Arkadaşlar	Toplumsal cinsiyet rolleri	Aile	Bireyin kendisi
Bireyin kendisi	.016	-.033	.271**	.146*	1
Aile	-.009	.461**	.017	1	-
Toplumsal cinsiyet rolleri	-.084	.015	1	-	-
Arkadaşlar	.050	1	-	-	-
Kariyer olanakları	1	-	-	-	-

4. Sonuç

Gençlerin yaşamlarının farklı boyutlarına ilişkin duygusal refah algılarını belirlemek amacı ile planlanan ve yürütülen bu araştırmada; gençlerin genel olarak duygusal refah açısından kendilerini olumlu değerlendirdikleri; çoğunlukla kendilerine güvendikleri, mutlu oldukları; yaşamlarını kontrol edebildikleri, depresif ya da sınırlı olmadıkları bulunmuştur.

Ayrıca gençlerin ailelerine ilişkin duygusal refah algıları da olumludur. Çoğunlukla gençlerin ailelerini sevdikleri ve güvendikleri, ailelerinin de kendilerine güvendiğini ve saygı gösterdiğini düşündükleri, anne, baba ve kardeşleri ile iyi geçindikleri saptanmıştır. Ancak kızların ailelerine daha çok güvenmeleri ve sorunlarını daha çok paylaşmaları, bunun yanı sıra 20 ve daha küçük yaştakilerin ailelerinin kendilerine daha çok güvendiklerini düşünmeleri, 21 ve daha büyük yaştakilerin ise anneleri ile daha iyi geçinmeleri dikkat çekici bulgulardır. Ericson'a göre 21 yaş ve sonrası, gençlerin kendilerine olan güvenlerinin arttığı ve genç ebeveyn çatışmalarının azaldığı, ergenlikten genç

yetişkinliğe geçiş dönemi olarak açıklanmaktadır. Bu bulgular Ericson'un açıkladığı gelişim dönemi özelliklerini destekler niteliktedir.

Gençlerin toplumsal cinsiyet rolleri açısından duygusal refah algıları da cinsiyet, yaş ve temel bilim alanına göre farklılık göstermektedir.

Gençlerin arkadaşlarına ilişkin duygusal refah algılarının olumlu olduğu, diğer yandan kariyer olanaklarını algılamalarının cinsiyet ve temel bilim alanına göre farklılık gösterdiği, gençlerin hemen tamamının çalıştıkları işten hoşlanmalarının önemli olduğunu düşündükleri belirlenmiştir.

Böylece gençlerin duygusal refah algılarının günlük yaşamlarını biçimlendirdiği, sağlıklı ve mutlu bir yaşam sürmelerini sağladığı ve geleceğe ilişkin yönelimlerini belirlediği anlaşılmaktadır. Her yaşam döneminde olduğu gibi gençlik döneminde de, bireyler yaşadıkları çevrede gelişmeye, güçlenmeye, büyümeye ve değişen olaylara uyum sağlayarak, mutlu, huzurlu ve tatmin edici bir yaşam sürmeye ihtiyaç duyarlar. Bu noktada, grup olarak aile, okul çevresi ve toplumsal kuruluşlar

gençlerin kişiliklerinin, iletişim becerilerinin ve aile yaşamı becerilerinin gelişmesine katkı sağlamalı, duygusal refah düzeylerinin artırılması için olanaklar geliştirmelidirler. Bu amaçla düzenlenecek olan formal ve informal eğitim programlarına hem kızların hem de erkeklerin tam katılımını sağlayacak

uygulamaların yürütülmesi öncelikli amaçlar arasında olmalıdır.

Böylece gençlerin yaşamlarını duygusal açıdan mutlu, olumlu ve sağlıklı bir biçimde sürdürmelerini sağlayacak değerleri ve yargıları benimsemeleri de mümkün olabilir.

Kaynaklar

- Andrews, F.M. & Withey, S.B. (1976). “**Social indicators of well-being American’s perceptions of life quality**”. Plenum Pres, NewYork.
- Ang, R.P., W.H. Chong, V.S. Huan & L.S. Yeo (2007). “Validation of the adolescent concerns measure (acm): evidence from exploratory and confirmatory factor analysis”, **Adolecence**, 42 (166): 221-240.
- Anonymous (2008). “**The key to a happy and healthy life**”. Web Sitesi: <http://www.sportsdoctor.com/chg/emotional.html>. Erişim Tarihi: 25.04.2008.
- Darling, C.A. (1987). Family Life Education, (Ed: M.B. Susman & S.K.Steinmeta). **Handbook of Marriage and the Family**, Plenum Pres, New York.
- Diener, E. & Lucas, R.E. 2000. “Subjective emotional well-being” (Ed: M. Lewis & J.M. Haviland). **Handbook of Emotions** (2nd Edition) New York: Guilford, 325-337.
- FAO (1990). “Rural households and resource allocation for development: an ecosystem perspective” (Ed: L.E. Enberg), **Food and Agriculture Organization of the United Nations**, Rome.
- Gönen E. & Özmete, E. (1999). “Yaşam kalitesi, yaşam standardı ve refah kavramlarına yaklaşımlar”. **Verimlilik Dergisi**, 1999: (4): 39-56.
- Harding, S. (1985). “Values and nature of psychological well-being” (Ed: M. Abrams, D. Gerard&N. Timms), **Values and Social Change in Britain**, The McMillan Pres Ltd., London.
- McGregor S.L. & Goldsmith E.B. (1998). “Expanding our understanding of quality of life, Standard of living and well-being”. **Journal of Family and Consumer Sciences**, 90 (2):2-6, 22.
- Rice, A.S. & Tucker, S.M. (1986). Family Life Management, McMillan Pub. Comp., NewYork.
- Schultz, J.B. 1989. “AHEA’s survey of American teens”, **Journal of Home Economics**, Summer (1989): 27-39.
- UNDP, Human Development Report: Turkey (1998). **United Nations Development Programme**, Ankara.
- Yeo, L.S., R.P. Ang, W.H. Chong & V.S. Huan. 2007. “Gender differences in adolescent concerns and emotional well-being: perceptions of Singaporean adolescent students”, **The Journal of Genetic Psychology**, 168 (1): 63-80.